

ungdomsdomstole i Wien, Graz og Linz bør bevares som følge af den positive indvirkning på samarbejdet mellem domstolene og øvrige involverede myndigheder og institutioner.

Danmark, Finland, Holland og Sverige har ingen ungdomsdomstole. Om Sverige kan oplyses, at den svenske retsplejelovgivning imidlertid indeholder enkelte særregler om behandling af straffesager mod unge under 21 år. Heraf fremgår bl.a., at disse sager ved de almindelige byretter og landsretter skal behandles af »erfarne dommere, som med hensyn til interesse og anlæg for arbejde med unge lovovertrædere er særlig egnede til opgaven«. Det samme gælder med hensyn til domsmænd og nævninger. De særlige retsplejebestemmelser om straffesager mod unge under 21 år er for tiden ved at blive evalueret.

2.1. Juvenal Court i Canada og USA

Canada

I Canada har sager mod unge kriminelle mellem 12 og 18 år siden 1984 været behandlet ved særlige ungdomsdomstole (Youth Court), der fungerer parallelt med de almindelige domstole. Opbygningen af domstolene kan variere noget, idet den retlige regulering dels sker på føderalt niveau i lov om unge lovovertrædere (Young Offenders Act) og dels på provinsniveau. I praksis er ungdomsdomstole dog enten etableret som en afdeling ved de almindelige domstole eller som en selvstændig domstol.

Som hovedregel bliver unge kriminelle dømt ved de særlige ungdomsdomstole, men der kan af dommeren eventuelt træffes bestemmelse om, at sagen skal overføres til de almindelige domstole. Det kan bl.a. ske i tilfælde, hvor den unge var mellem 16 og 18 år på gerningstidspunktet og står tiltalt for manddrab eller forsøg herpå eller en alvorlig seksualforbrydelse. Overførsel kan også ske, hvis den unge har udvist gentagen voldelig adfærd. I tilfælde af overførsel afgøres sagen, herunder strafudmålingen, efter den canadiske straffelov (Criminal Code) i stedet for den særlige lov om unge lovovertrædere.

Sagsbehandlingen ved ungdomsdomstole svarer i vidt omfang til den, der følges ved de almindelige domstole. Sagerne behandles dog for lukkede døre, og med hensyn til straffastsættelsen er strafferammen for unge kriminelle fastsat til fængsel i 2 år. Hvis den strafbare handling for voksne lovovertrædere kan medføre livsvarigt fængsel, kan straffen for unge lovovertrædere dog stige til fængsel i 3 år. Desuden kan straffen forlænges til 10 år i tilfælde af drab, hvoraf 6

år afsønes i fængsel og resten afvikles som samfundstjeneste.

En stigende utilfredshed i befolkningen - hvor der navnlig har været rejst krav om strengere straffe over for unge, der begår grove lovovertrædelser - har ført til, at den canadiske regering i marts 1999 har fremsat et forslag til en ny lov om kriminalretspleje for unge (Youth Criminal Justice Act), der på en række punkter indebærer en skærpelse i forhold til gældende ret. Det gælder således bl.a. en udvidelse af muligheden for at overføre sager til de almindelige domstole, hvilket vil indebære en skærpelse af sanktionsniveauet. Samtidig tilsigter forslaget dog også at styrke rehabiliteringen af de unge kriminelle, bl.a. ved at indføre en række mildere sanktioner, f.eks. rettesættelse, intensiv støtte og lignende.

USA

Med hensyn til erfaringerne med ungdomsdomstole i USA er det sådan, at USA som føderal stat ikke har nogen ensartet national lovgivning om strafferetlig forfølgning af unge kriminelle. Reguleringen heraf sker således på delstatsniveau og kan derfor variere. Hvorvidt retsforfølgningen sker ved ungdomsdomstole eller ved de almindelige domstole, afhænger dog typisk af en kombination af den tiltaltes alder, forbrydelsens karakter samt eventuelle tidligere straffe.

Der kan spores en tendens til ændringer i lovgivningen vedrørende ungdomskriminalitet, hvorefter et stigende antal sager mod unge lovovertrædere overføres fra det ungdomskriminalretlige system til det almindelige domstolssystem. Det er bl.a. sket ved at sænke den kriminelle lavalder eller tilføje forbrydelsesarter på listen over de kriminelle handlinger, der automatisk fører til retsforfølgning ved almindelige domstole. Desuden har flere stater ændret procedurereglerne for ungdomsdomstolene, således at det er blevet lettere for ungdomsdomstolene at overføre de unge kriminelle til de almindelige domstole. Denne udvikling ses som et tegn på et generelt ønske i befolkningen om hårdere straffe og om at afskrække førstegangskriminelle fra at fortsætte den kriminelle løbebane.

3. Internationale traktater

I forbindelse med behandlingen af et beslutningsforslag om øget brug af samfundstjeneste for unge kriminelle og om nedsættelse af den kriminelle lavalder til 12 år (beslutningsforslag nr. B 59, folketingsåret 1998-99) har forslagsstillerne via Folketingets Retsudvalg spurgt justitsministeren, om det er i strid med nogen international traktat, som Danmark har tilsluttet sig, at nedsætte den kriminelle lavalder fra 15 år til